

สรุปและเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมในชุมชน
กะเหรี่ยงหมู่บ้านต่าง ๆ เช่น การศึกษาและการอนามัย เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม
และ การปกครอง ในบทต่าง ๆ ทั้งที่ผู้ศึกษาได้กล่าวไว้ข้างต้นอย่างละเอียดแล้วนั้น อาจ
กล่าวได้ว่า การเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวของชาวกะเหรี่ยงส่วนใหญ่แล้ว จะเป็นการ
เปลี่ยนแปลงที่ได้รับอิทธิพลมาจากปัจจัยภายนอก หรือ สิ่งที่เกิดขึ้นภายนอกสังคมกะเหรี่ยง
เช่น การที่ทางราชการจัดตั้งโรงเรียนขึ้นในหมู่บ้าน การได้เห็นตัวอย่างและได้รับคำแนะนำ
นำ การลอกเลียนแบบ ซึ่งเป็นผลจากการติดต่อกับสัมพันธ์กันในด้านต่าง ๆ กับสังคมภายนอก
รวมทั้งการการคมนาคมที่สะดวกขึ้น อันเป็นผลมาจากการสร้างเขื่อนเขาแหลม ที่หมู่ 1
ตำบลท่าขนุน อำเภอทองผาภูมิทำให้ทางราชการพิจารณาเส้นทางผ่านหมู่บ้านเกริงกะเวียซึ่ง
แต่เดิมเป็นเพียงทางเกวียนและรถบรรทุกไม้ เป็นเส้นทางไปสู่อำเภอสังขละบุรี จึงทำให้
ชาวกะเหรี่ยงพบและรู้จักผู้คนมากขึ้น หมู่บ้านมีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นเนื่องมาจากมีผู้อพยพ
ย้ายถิ่นซึ่งเกือบทั้งหมดเป็นคนไทยเข้ามาอยู่ร่วมด้วย สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นปัจจัยที่ทำให้
สังคมกะเหรี่ยงมีการเปลี่ยนแปลง และมีแนวโน้มที่จะถูกกลืนเป็นไทยมากขึ้น

1. การเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวด้านการศึกษาและการอนามัย

สังคมกะเหรี่ยงที่บ้านเกริงกะเวีย ปัจจัยสำคัญที่สุดที่ทำให้เกิดการ
เปลี่ยนแปลงในสังคม คือ การศึกษา จากการที่ทางราชการได้เข้าไปจัดตั้งโรงเรียนชั้น
ประถมศึกษาภาคบังคับขึ้น ใน พ.ศ. 2513 ถึงแม้ว่าในระยะแรก ๆ จะไม่ประสบความสำเร็จ
สักเท่าไรนัก แต่ต่อมาชาวกะเหรี่ยงเริ่มมองเห็นประโยชน์ของการศึกษาซึ่งอย่างน้อยก็ทำให้
เขาได้มีความเข้าใจภาษาไทย และสามารถสื่อสารกับคนนอกกลุ่มได้ ชาวกะเหรี่ยงจึง
เกิดความตื่นตัวทางด้านการศึกษาซึ่งมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้าน จาก
การมีลักษณะเป็นสังคมโดดเดี่ยวมาเป็นสังคมที่มีการติดต่อกับสังคมอื่น การศึกษาทำให้เกิด

การเปลี่ยนแปลงทั้งด้าน การอนามัย สังคมและวัฒนธรรม ศิษย์เก่าของโรงเรียนในปัจจุบัน เป็นคนรุ่นใหม่ในสังคมกะเหรี่ยง เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษาเข้าสู่หมู่บ้าน เพราะ เขารู้และเข้าใจถึงความสำคัญของการศึกษา เมื่อมีลูกหรือมีหลานก็จะสนับสนุนให้เข้า โรงเรียน เพื่อให้มีความรู้ในด้านต่าง ๆ นอกเหนือไปจากการอบรมสั่งสอนจากครอบครัว จึงกล่าวได้ว่า การศึกษาเป็นยุทธวิธีสำคัญในการดึงชาวกะเหรี่ยงให้เป็นประชาชนชาวไทย อย่างสมบูรณ์ในด้านจิตใจ นับว่า เป็นความสำเร็จของทางราชการที่จะทำให้ชาวกะเหรี่ยง มีความรู้ ความเข้าใจทั้งสิ่งที่อยู่รอบตัวและ สิ่งอื่น ๆ ที่อยู่ไกลออกไป ไม่ว่าจะเป็นการดำรง ชีวิตประจำวัน หรือ การปกครองของรัฐก็ตาม

ข้อเสนอแนะ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาที่หมู่บ้านเกริงกะเวีย นั้น ผู้ศึกษามีความเห็นว่าการจัดการศึกษาที่โรงเรียนจัดไว้ดีเป็นที่น่าพอใจ หากมีสิ่งหนึ่งที่ผู้ศึกษาใคร่ขอเสนอแนะไว้ ณ ที่นี้ นั่นก็คือ อัตราครูประจำการควรจะได้เพิ่มครบตามจำนวน ชั้นเรียน ครุ 1 คนต่อ 1 ชั้นเรียน เพื่อครูจะได้ดูแลนักเรียนได้ทั่วถึง ใกล้ชิด และ ครูใหญ่ควรจะไม่ต้องเข้าสอน เพราะโดยตำแหน่ง หน้าที่ ครูใหญ่จะต้องมีการติดต่อกับราชการ นอกสถานศึกษาอยู่เป็นประจำ หากครูใหญ่ต้องประจำชั้นห้องใดห้องหนึ่ง จะทำให้เสีย ประโยชน์ทั้งทางราชการและเด็กนักเรียนเพราะความไม่คล่องตัว การถือแบ่งจำนวนครู ประจำการกับจำนวนนักเรียนสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กโดยมีอัตราส่วน ครู 1 คนต่อนักเรียน 20 คนไม่ควรใช้ที่โรงเรียนนี้ เพราะนักเรียนต้องการความเอาใจใส่มากพอสมควร

สำหรับในด้าน การอนามัย ในแต่ละส่วนจะมีระยะเวลา และ ความมาก น้อยของการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างกันไปทั้งนี้เพราะการเปลี่ยนแปลงในด้าน การอนามัย บาง ส่วน นอกจากจะเกิดขึ้นเพราะการปรับตัวตามธรรมชาติแล้ว ยังเกิดจากการเห็นตัวอย่าง การได้รับคำแนะนำจากหน่วยราชการ และที่สำคัญ จากการเข้าโรงเรียน บางส่วนเปลี่ยนแปลงแต่บางส่วนไม่เปลี่ยนแปลงแม้ว่าจะได้รับคำแนะนำ หรือ เห็นตัวอย่างก็ตาม

ส่วนที่มีการเปลี่ยนแปลงได้แก่ บ้านที่เปลี่ยนแปลงมาเป็นโครงสร้าง ไม้จริง หลังคามุงด้วยสังกะสี หรือบางบ้านก็ยังใช้โครงสร้างที่ทำจากไม้ไผ่แต่หลังคาจะ เปลี่ยนมาใช้สังกะสีแทนหญ้าคาซึ่งหุ เบื้อง่ายไม่ทนทานเหมือนสังกะสี และยังร่อนน้ำฝนจาก หลังคาสังกะสีเพื่อใช้ดื่มได้อีกด้วย เรื่องอาหารการกิน ชาวกะเหรี่ยงกินข้าวสวยและน้ำพริก กะปิผอมอยู่กับผักจิ้มเป็นอาหารหลัก เมื่อก่อนชาวกะเหรี่ยงใช้เกลือเม็ดปรุงรสให้เค็ม แต่ ปัจจุบันเริ่มหันมาใช้น้ำปลาช่วยปรุงรส และหันมาสนใจ คือ การที่ชาวกะเหรี่ยงใช้ผงชูรสช่วย

เพิ่มรสอาหาร ชาวกะเหรี่ยงบางคนซื้อผงชูรสเป็นประจำ เรื่องอนามัยของร่างกายเขา ใช้สบู่ หรือ แชมพู เมื่ออาบน้ำหรือสระผม ทำความสะอาดฟันด้วยการใช้แปรงและยาสีฟัน ชาวกะเหรี่ยงส่วนใหญ่เลิกกินหมากแล้ว อาจจะมีผู้สูงอายุบางคนที่ยังกินหมากซึ่งสังเกตได้ ฟันที่มีสีดำเพราะคราบน้ำหมาก การสูบบุหรี่เส้นมวนด้วยใบกระโดน หรือ กระจาขยยังเป็นที่ นิยมทั้งหญิงและชาย แต่เด็กสาวรุ่นใหม่ไม่สูบบุหรี่แล้ว และหนุ่มกะเหรี่ยงบางคนหันไปสูบบุหรี่ไทยที่บรรจุซอง ชาวกะเหรี่ยงจะสวมรองเท้านักทุกคนเมื่อออกนอกบ้านเพื่อป้องกัน หนามแหลม ๆ ที่จะมาตำเท้าเพราะที่เกริงกะเวียมีต้นไม้ยอขึ้นอยู่ทั่วไป ในเวลากลางคืน ส่วนใหญ่จะกางมุ้งนอนเพื่อป้องกันโรคมาเลเรียซึ่งในสมัยก่อนเขาเจ็บป่วยด้วยโรคนี้กันมาก เนื่องจากความไม่รู้หนังสือของชาวบ้าน และการที่ไม่มีการศึกษาติดต่อกับสังคมภายนอก โรคที่ร้ายแรงและอาจถึงตาย คือ มาเลเรีย และ ท้องร่วง จนเมื่อประมาณ 10 ปีมานี้อัตราการตาย ของโรคทั้งสองน้อยลงไป จนไม่มีคนตายด้วยโรคทั้งสองชนิดนี้อีก ชาวกะเหรี่ยงเริ่มได้รับความรู้เรื่องการรักษา ป้องกันตนเองจากโรคภัยด้วยการแนะนำของครู ซึ่งเขาศรัทธาเชื่อ ทั้ง เด็กนักเรียนก็มีความรู้เรื่องการอนามัย รวมทั้งการคมนาคมที่สะดวกขึ้นกว่าก่อน ชาว กะเหรี่ยงจึงสามารถไปรักษาตัวที่โรงพยาบาล หรือ สถานีอนามัยที่อำเภอทองผาภูมิได้ และเมื่อเจ็บป่วยเขาใช้ยาแผนปัจจุบันมากขึ้นแทนการรักษาด้วยสมุนไพร แต่ที่น่าเป็นห่วงคือ การใช้ยาสำหรับแก้ปวด เมื่อยเป็นประจำ เช่น ยาที่มีใจโดยเฉพาเบอรัสสูง ๆ คือ เบอรัส 3 - 4 ได้รับความนิยมน้อยมาก สถานีอนามัยประจำหมู่บ้านเทิงจะตั้งขึ้นเมื่อ กลางปีพ.ศ. 2526 นี้เอง มีเจ้าหน้าที่ประจำเพียง 1 คนดูแลทั้งหมู่บ้านเกริงกะเวียและหมู่บ้านทิพูเฮ ส่วนที่แทบจะไม่เปลี่ยนแปลง ได้แก่ ในเรื่องน้ำดื่ม ชาวกะเหรี่ยงส่วนใหญ่ยังดื่มน้ำห้วยที่ไม่ได้ผ่านการต้มเพื่อฆ่าเชื้อโรค จะมีบ้างก็เพียง 1 - 2 ครอบครัวที่ดื่มน้ำต้มเป็นประจำ ซึ่งเป็นผู้ที่เคยเข้าโรงเรียน หรือ ผู้ที่สนใจในเรื่องการรักษาอนามัย เรื่อง การใช้ส้วมนั้นถึงแม้ว่าชาวกะเหรี่ยงจะได้เห็นตัวอย่างจากโรงเรียน ได้รับความแนะนำ และ ได้รับแจกหัวส้วมจากหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 13 เพื่อเป็นตัวอย่าง แต่ชาวกะเหรี่ยงส่วนใหญ่ยังนิยมไปป่ามากกว่าจะสร้างส้วม แม้จะสร้างแล้วส้วมหลุมซึ่งไม่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย เพราะเขาได้ปฏิบัติมาจนเคยชิน และส่วนที่ยังไม่เปลี่ยนแปลงเลยก็คือ การคลอดบุตร ซึ่งผู้หญิงกะเหรี่ยงนิยมคลอดบุตรที่บ้านตนเองกับหมอตำแยในหมู่บ้าน เพราะสะดวกกว่าไป โรงพยาบาลและเป็นการประหยัดค่าใช้จ่าย

การเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวด้านการอนามัย จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นจำเป็นและได้ประโยชน์คุ้มค่า ชาวกะเหรี่ยงจึงจะยอมรับได้ง่ายเพราะเขามีข้อจำกัดเรื่องเศรษฐกิจ แต่แม้ว่าเขาจะไม่มี การเปลี่ยนแปลงในเรื่องที่ได้รับการแนะนำ เขาก็มิได้มีการต่อต้านแต่อย่างใด

ข้อเสนอแนะ ผู้ศึกษาเห็นว่า การปรับตัวในด้านการอนามัยส่วนอื่น ๆ ยกเว้นเฉพาะเรื่อง การรักษาพยาบาล ทางราชการควรจะเพิ่มการให้คำแนะนำและติดตามผล ทั้งนี้เพราะการเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวของชาวกะเหรี่ยงในตำบลนี้ ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับฐานะในทางเศรษฐกิจของชาวกะเหรี่ยงเอง ฉะนั้นการเปลี่ยนแปลงจึงควรเป็นแบบค่อยเป็นค่อยไป ส่วนการให้ความช่วยเหลือในด้านการรักษาพยาบาล จำนวนเจ้าหน้าที่อนามัยควรมีมากกว่า 1 คนเพราะความเจ็บป่วยของคนเรานั้นเลือกไม่ได้ว่าจะเกิดขึ้นเมื่อใด และบ่อยครั้งที่ผู้ศึกษาเห็นชาวบ้านมาหาหมออนามัยแล้วต้องผิดหวังกลับไป เพราะเจ้าหน้าที่ไม่อยู่ไปราชการ หรือไปทำธุระอื่น ๆ และ ผู้ศึกษาเห็นว่า เจ้าหน้าที่ควรออกไปพบชาวบ้านเป็นประจำอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ เพื่อให้ความรู้และคำแนะนำเกี่ยวกับการรักษาอนามัยในตำบลต่าง ๆ และการป้องกันการเจ็บไข้ได้ป่วยแบบพื้นฐานแก่ชาวบ้านเพื่อควมมีสุขภาพดีของชาวบ้านเกริงกะเวีย

2. การเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวด้านเศรษฐกิจ

ชาวกะเหรี่ยงมีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการถือครองที่ดิน ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากภายนอกสังคมกะเหรี่ยงคือ จากกรณีที่ทางราชการประกาศพื้นที่นี้เป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ ในพ.ศ. 2526 เจ้าหน้าที่ป่าไม้อำเภอทองผาภูมิได้มาทำการรังวัดที่ดินและออกหนังสืออนุญาต สทก. 1 ให้ได้รับการผ่อนผันให้มีสิทธิทำกินเป็นการชั่วคราวในเขตป่าสงวนแห่งชาติครอบครัพละ 15 ไร่ เพื่อมิให้เกิดการหักล้างทางพงและให้ชาวบ้านมีที่ทำกินเป็นที่เป็นที่ทาง และสิ่งที่ตามมาเมื่อการคมนาคมสะดวกขึ้น คือ การซื้อขายที่ดินระหว่างชาวกะเหรี่ยงเจ้าของที่ดินโดยเฉพาะบริเวณที่ดินริมถนน กับคนไทยถิ่นอื่นที่เห็นลู่ทางความเจริญในอนาคต แต่เป็นการซื้อขายทางพฤตินัย เพราะใบ สทก. 1 ให้สิทธิทำกินตกทอดทางทายาทโดยธรรม และ ไม่สามารถทำนิติกรรมได้ ด้านเกษตรกรรม ชาวบ้านได้รับคำแนะนำในการทำไร่ข้าว เพื่อให้ได้ผลมากขึ้นโดยการใช้ ดี. ดี. ที. ผสมน้ำมันโซล่าลกลูเมล็ดขาวเปลือก

ป้องกันการกัดกินเมล็ดข้าวจากพวกหนู มด หรือสัตว์อื่น ๆ ก่อนจะฝังดิน ส่วนกระบวนการ
 ในการผลิตข้าวอย่างไม่มี การเปลี่ยนแปลง ที่อื่น ๆ ที่ชาวกะเหรี่ยงปลูกนอกจากการทำไร่
 ข้าว เช่น ข้าวโพด หริก มะเขือ พักเขี้ยว พักทอง แดงเปรี้ยว ถั่วต่าง ๆ บวบ มะระ งา
 ละหุ่ง อ้อย กลวย ใบชาสูบ พืชต่าง ๆ เหล่านี้เขาจะปลูกไว้ในไร่ข้าวด้วย รอบ ๆ บริเวณ
 บ้านเขาจะปลูกต้นไม้ยืนต้น หรือ ต้นไม้ที่ไม่ต้องดูแลรักษา เช่น มะม่วง ชุนน ส้มโอ มะละกอ
 มะพร้าว หรือ บางบ้านอาจจะปลูกอ้อย กลวยไว้ด้วย พืชที่ชาวกะเหรี่ยงพอจะขายได้ เช่น
 หริก กลวย ละหุ่ง ในปัจจุบันเริ่มมีชาวกะเหรี่ยงหันมาปลูกข้าวโพดขาย เช่น ผู้ใหญ่บ้าน
 คาดว่าจะต้องมีชาวกะเหรี่ยงอีกหลาย ๆ ครอบครัวปลูกข้าวโพดขายเพิ่มขึ้น การเลี้ยงสัตว์
 ของชาวกะเหรี่ยงนั้น เลี้ยงไว้เพื่อบริโภคภายในครอบครัวเท่านั้นมิได้เพื่อการค้าแต่อย่างใด
 สัตว์ที่เลี้ยงกันมากที่สุด คือ ไก่ นอกนั้นก็ยังมีเป็ด แต่ก็มีจำนวนน้อยมาก สัตว์ที่เลี้ยงไว้ใช้งาน
 ได้แก่ ควาย วัว และช้างซึ่งมีเพียงเชือกเดียว เจ้าของเลี้ยงไว้รับจ้างทำงาน และสัตว์
 ที่เลี้ยงไว้เพื่อความเพลิดเพลิน คือ แมว และสุนัข ชาวกะเหรี่ยงเลี้ยงสัตว์ทั้งสองชนิดนี้
 เกือบทุกบ้าน การประกอบอาชีพอื่น ๆ ของชาวกะเหรี่ยงได้แก่ การรับจ้างมีทั้งรับจ้างทั่วไป
 ไปในหมู่บ้าน และรับจ้างทำเปลือกไม้ การหาของป่ามาขาย เช่น น้ำผึ้งแต่ก็หายากมาก
 การโงหน่อไม้ ส่วนการล่าสัตว์ป่าเพื่อมาขายนั้น เนื่องจากเป็นเขตป่าสงวนและเป็นเขตห้าม
 ล่าสัตว์ป่า ประกอบกับสัตว์ป่าหนีเข้าไปอยู่ในบริเวณป่าลึก ๆ ชาวกะเหรี่ยงจึงไม่มีใครมีอาชีพ
 ล่าสัตว์ป่าอีก เว้นแต่เมื่อไปเผ่าไร้อาจโชคได้หมูป่า หรือสัตว์อื่น ๆ ที่มาขโมยกินข้าวใน
 ไร่แต่ก็ไม่บ่อยนัก ฐานะทางเศรษฐกิจภายในครอบครัวของชาวกะเหรี่ยงส่วนใหญ่ยากจน
 เขาจึงต้องใช้จ่ายอย่างประหยัด แต่ความเคยชินในการดำรงชีวิตแบบเรียบง่าย ทำให้เขา
 อยู่ได้โดยไม่เดือดร้อน ชาวกะเหรี่ยงรู้จักการใช้เงินจากการติดต่อสัมพันธ์กับคนภายนอกกลุ่ม
 การติดต่อซื้อขายสินค้ากัน จึงทำให้ระบบเศรษฐกิจภายในครอบครัวของชาวกะเหรี่ยงเปลี่ยน
 แปลงไปจากเดิม รายจ่ายที่สำคัญ ได้แก่ รายจ่ายเพื่อการบริโภค ชาวกะเหรี่ยงรู้จักระบบ
 การกู้ยืมเงินและเสียดอกเบี้ย แต่กว่าครึ่งของผู้ที่ตอบคำถาม ไม่เคยกู้ยืมใคร ความทันสมัย
 ในหมู่บ้านเกริงกะเวีย คือ การตั้งโรงเรียนขนาดเล็กของผู้ใหญ่บ้าน รับสี่ขวับให้กับชาวบ้าน
 คิดราคาปีละ 2 บาททำให้รำแก่โรงสีกปีละ 1.50 บาท ชาวบ้านไม่นิยมนำข้าวไปสี
 เนื่องจากเป็นการสิ้นเปลือง และเขาบอกว่าชาวไร่สีด้วยเครื่องกินไม่อร่อย หุงลำบากจะ
 และง่าย และ การตั้งธนาคารชาวในหมู่บ้านจากคำแนะนำของตำรวจตระเวนชายแดนและ
 ความร่วมมือของชาวบ้าน ทำให้ธนาคารประสบความสำเร็จด้วยดี

ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจของชาวกะเหรี่ยงสิ่งที่สำคัญที่สุด คือ การได้รับการส่งเสริมแนะนำวิद्याการที่ทันสมัยในเรื่องเกษตรกรรม การช่วยเหลือชาวบ้านด้วยความตั้งใจจริง พยายามเข้าใจถึงความต้องการของชาวบ้านของเกษตรอำเภอพัฒนากรอำเภอทองผาภูมิ สำหรับพื้นที่ห่างไกลที่การคมนาคมไม่สะดวก และ บ้านที่น้ำจะได้รับการส่งเสริมคือ

ก. การปลูกพืชเศรษฐกิจ เนื่องจากที่หมู่บ้านเกริงกะเวียสภาพภูมิอากาศเหมาะแก่การทำกรเกษตรมาก อากาศดี ฝนตกชุกและไกลแหล่งน้ำ สมควรที่ทางราชการจะหาพืชที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูกเพื่อเป็นรายได้แก่ชาวกะเหรี่ยงและชาวบ้านอื่น ๆ นำมาส่งเสริมแนะนำให้ชาวเกริงกะเวียได้รู้จักเพาะปลูก นอกเหนือจากการปลูกพริก กล้วยนว่าว ละหุ่ง ที่ถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง

ข. การเลี้ยงสัตว์ ควรจะได้มีการส่งเสริมให้ชาวเกริงกะเวียได้มีการเลี้ยงสัตว์เพื่อเป็นการเพิ่มพูนรายได้ ไม่ว่าจะเป็นการเลี้ยงวัว ควายซึ่งเลี้ยงง่ายและไม่ค่อยมีโรคระบาด การเลี้ยงหมูโดยใช้รำข้าวที่ได้จากการตำข้าวเปลือกของชาวบ้านเองซึ่งไม่ไคลงทุนอะไรมากมาย เป็นต้น

3. การเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวด้านสังคมและวัฒนธรรม

ครอบครัวของชาวกะเหรี่ยงส่วนใหญ่ยังเป็นครอบครัวเดี่ยว แม้ว่าจะมีบางครอบครัวที่มีลักษณะเป็นครอบครัวขยาย แต่อีกไม่นานครอบครัวขยายเหล่านี้ก็จะแยกไปเป็นครอบครัวเดี่ยวอีกเช่นที่เคยเป็นมา ทิศแต่งงานเปลี่ยนแปลงไป ไม่ทำพิธีตามแบบกะเหรี่ยงแท้ ๆ แต่ใช้พิธีไทยด้วย หรือ ไม่เช่นนั้นเขาจะเพียงแต่บอกพ่อแม่ให้ทราบแล้วอยู่ด้วยกัน การเลือกคู่ครองไม่จำกัดว่าจะต้องเป็นชาวกะเหรี่ยงด้วยกัน และไม่มีใครเห็นข้อแตกต่างถ้าหากจะมีคนในครอบครัวแต่งงานกับคนไทย แต่ชาวกะเหรี่ยงที่แต่งงานแล้วส่วนใหญ่ยังแต่งงานกับชาวกะเหรี่ยง มีเพียงส่วนน้อยที่แต่งงานกับคนไทย ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว ทั้งระดับพ่อแม่ลูก หรือ ญาติพี่น้อง ยังอยู่ในลักษณะเดิม มีการไปมาหาสู่ พึ่งพาอาศัยหรือช่วยเหลือกัน เคารพในความมีอาวุโส ชาวกะเหรี่ยงมีความสัมพันธ์เป็นปกติระหว่างชาวกะเหรี่ยงด้วยกันหรือกับคนไทย แต่ความสัมพันธ์ระหว่างชาวกะเหรี่ยงนั้นขอมั่นแน่นแน่นมากกว่าเพราะความเป็นพี่น้อง ความมีเชื้อชาติ ภาษาเดียวกัน

ความสัมพันธ์ส่วนใหญ่ระหว่างสมาชิกภายในหมู่บ้านก็เป็นปกติ ไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลงนัก แม้
 ว่าจำนวนคนไทยที่อพยพเข้ามาอยู่ในหมู่บ้านจะเพิ่มขึ้น แต่ชาวกะเหรี่ยงก็มีภูมิปัญญาอัน
 ใด ยังคงอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ความสัมพันธ์กับคนไทยนอกหมู่บ้าน เป็นความสัมพันธ์ทาง
 เศรษฐกิจ ในลักษณะการซื้อขายสินค้า ผู้ที่เสียเปรียบคือชาวกะเหรี่ยง การเปลี่ยนแปลงที่
 สำคัญคือ การแต่งกาย ที่หมู่บ้านเกริงกะเวียไม่มีชาวกะเหรี่ยงคนใดแต่งกายด้วยชุดกะเหรี่ยง
 ไม่ว่าจะเป็นงานพิธี หรือ งานเทศกาลใด เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นมานานมาแล้ว การที่
 ชาวกะเหรี่ยงรับการแต่งกายแบบคนไทยเข้าสู่สังคมของเขา มีสาเหตุมาจาก การที่เสื้อผ้า
 เครื่องแต่งกายแบบคนไทยหาซื้อได้ง่าย ราคาไม่แพงและจะไปที่ใดก็สะดวกกว่า รวมทั้งการ
 ที่ได้รับแจกอยู่เป็นประจำ ซึ่งทำให้ไม่ต้องเสียเวลาในการทำเสื้อผ้าขึ้นใช้เอง ในเรื่อง
 ภาษานั้น นับตั้งแต่มีโรงเรียนมาตั้งขึ้นชาวกะเหรี่ยงให้ความสนใจส่งบุตรหลานเข้าเรียน
 ปัจจุบัน ชาวกะเหรี่ยงส่วนใหญ่ ทั้งชายและหญิงสามารถพูดและเข้าใจภาษาไทยได้ดี ทั้ง
 ความจำเป็นที่จะต้องใช้ภาษาไทยในการติดต่อกับคนไทยในต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของ
 เขาชาวกะเหรี่ยงจึงให้ความสนใจภาษาไทย และยอมรับเป็นภาษาของเขา สามารถใช้
 สนทนาภายในครอบครัวได้ ไม่มีข้อแตกต่างอันใด ชาวกะเหรี่ยงเกริงกะเวียส่วนใหญ่
 นับถือศาสนาพุทธ เรียกตัวเองว่า พวกไท้พระ เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นมาแล้ว มี
 บางครอบครัวที่ยังนับถือผี แต่ก็ไม่มากนัก ส่วนใหญ่ถือผีตามมารดา ชาวกะเหรี่ยงที่นับถือผี
 ปัจจุบันไม่ได้กินผีเป็นประจำทุกปี เช่นในสมัยก่อน เพราะ พิธีกรรมมาก และตัวอันหาไม่ได้
 ง่าย ๆ คนรุ่นใหม่ไม่ค่อยเชื่อว่าการเจ็บป่วยของคนเราจะเป็นการกระทำของผี เขาเห็นว่า
 ที่คนเราไม่สบายเพราะเป็นโรคต่าง ๆ จึงบำบัดด้วยการไปโรงพยาบาล สถานีอนามัย หรือ
 กินยาสมุนไพรแทนที่จะกินผี ผู้ที่นับถือผีบางคนไปทำบุญตักบาตร ไหว้พระ แต่จะเว้นใน
 ระหว่างที่มีพิธีกินผีในครอบครัว จึงน่าจะเป็นกึ่งนับถือศาสนาพุทธกับนับถือผีมากกว่า ผู้ศึกษา
 เห็นว่า การนับถือผีของชาวกะเหรี่ยงเกริงกะเวียมีแนวโน้มที่จะลดลง เนื่องจากสภาพแวด
 ล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป และแนวความคิดของชาวกะเหรี่ยงเอง ประเพณีของชาวกะเหรี่ยง
 ที่เปลี่ยนแปลงไป คือ ประเพณีของสาว ซึ่งได้เลิกไปประมาณ 10 กว่าปีแล้ว และ ประเพณี
 อื่น ๆ ก็กำลังเสื่อมไปโดยมีประเพณีไทยเข้ามาแทนที่ แต่อย่างไรก็ดี ความเชื่อเรื่องขวัญ
 ยังเป็นเรื่องที่ฝังแน่นในความคิดของชาวกะเหรี่ยงมากพอสมควร เพราะชาวกะเหรี่ยงส่วน
 ใหญ่ยังคงมีค้ายาผูกข้อมือเกือบทุกคน ไม่ว่าจะผู้ใหญ่หรือเด็ก

การเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวของชาวกะเหรี่ยงไม่ว่าจะเป็นเรื่องของ

การแต่งกาย ภาษา ศาสนาและความเชื่อ ประเพณีบางอย่าง ทั้งที่เปลี่ยนไปแล้ว หรือกำลังมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นผลมาจากการปรับตัว ในด้านอื่น ๆ เช่น ด้านการศึกษา การคมนาคมที่สะดวกขึ้น การติดต่อกับบุคคลภายนอกสังคม ประกอบกับการปรับตัวตามธรรมชาติของชาวกะเหรี่ยงเอง การเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวในด้านสังคมและวัฒนธรรม จึงมิได้เกิดขึ้นโดยเฉพาะเจาะจงจากบุคคลใด หรือ สิ่งหนึ่งสิ่งใดแต่เพียงอย่างเดียว

ข้อเสนอแนะ ในเรื่องการปรับตัวทางสังคมและวัฒนธรรมนั้น ทางราชการไม่จำเป็นต้องเข้าไปยุ่งเกี่ยว เพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพราะชาวกะเหรี่ยงเองนั้นก็ค่อย ๆ เปลี่ยนไปที่ละน้อย ๆ ตามเหตุและปัจจัยที่มีอยู่โดยไม่รู้สึกรู้สึกรู้แล้ว ที่ควรสนใจคือ ทำเช่นไร การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับชาวกะเหรี่ยงจะไม่ทำลายสิ่งที่ดี ที่เคยมีอยู่ เช่น ความซื่อสัตย์ ความโอบอ้อมอารี เป็นต้น

5. การเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวด้านการปกครอง

การเปลี่ยนแปลงส่วนที่สามารถจะสังเกตเห็นได้ก็คือ การจัดการปกครองตามระเบียบราชการตามกฎหมายลักษณะการปกครองท้องที่ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ถูกกำหนดขึ้นจากภายนอก คือ รัฐ เป็นผู้กำหนดให้มีขึ้น การเปลี่ยนแปลงในลักษณะเช่นนี้ นอกจากจะเกิดขึ้นจากภายนอกแล้วยังเป็นการเปลี่ยนแปลงเฉพาะรูปแบบอีกด้วย ทั้งนี้เพราะถึงแม้ว่าทางราชการหรือรัฐจะได้จัดให้มีการปกครองตามระเบียบราชการขึ้นที่เกริงกะเวีย แต่ชาวกะเหรี่ยงในหมู่บ้านก็สามารถจะอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุขเพราะชาวกะเหรี่ยงต่างยึดหลักจารีตประเพณีในการอยู่ร่วมกันมาโดยตลอด การจัดการปกครองตามระเบียบราชการ จึงก่อให้เกิดประโยชน์ต่อทางราชการมากกว่าประชาชนชาวกะเหรี่ยงจะได้รับ

ข้อเสนอแนะ เมื่อประโยชน์ที่เกิดขึ้นเป็นของทางราชการมากกว่า ดังนั้น ทางราชการ คือ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองควรจะไปดูแล เอาใจใส่ การดำรงชีวิต การทำมาหากินของประชาชนที่อยู่ห่างไกลความเจริญ ไม่ใช่ปล่อยให้ตามบุญตามกรรม ชีบรถผ่านไปผ่านมาให้ชาวบ้านได้เห็นแต่เพียงผิวเผิน ดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน